

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 13P/110/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4122204461
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Zuzana Bezáková
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2023:4122204461.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nitra sudkyňou Mgr. Zuzanou Bezákovou vo veci starostlivosti súdu o maloletého F. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpeného Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra, Štefánikova trieda 88, Nitra, ako kolíznym opatrovníkom, dieťa rodičov: matky B.. U. L., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom U., N. XXX/XX, t.č. bytom V.-W., W. XXXX zastúpenej advokátskou kanceláriou AKMK, s.r.o., so sídlom Nitra, Farská 30 a otca G. T., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom F., R. XXXX/XX, o návrhu matky o zrušenie styku maloletého dieťaťa so starými rodičmi K. T., nar. XX.XX.XXXX a D.. B.. C. T., nar. XX.XX.XXXX, obaja trvale bytom F., R. XXXX/XX, zastúpených JUDr. Ivanou Slaninovou, LL.M., advokátkou so sídlom Trnava, Horné bašty 8943/25, takto

rozhodol:

Súd ruší rozsudok Okresného súdu Nitra 24P/187/2020-97 zo dňa 27.05.2021, ktorým bol upravený styk maloletého F. T., nar. XX.XX.XXXX so starými rodičmi K. T., nar. XX.XX.XXXX a D.. B.. C. T., nar. XX.XX.XXXX.

Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Dňa 26.04.2022 bol Okresnému súdu Nitra doručený návrh matky, ktorým žiadala zrušiť rozsudok Okresného súdu Nitra 24/187/2020-97 zo dňa 27.05.2021 a zároveň bol podaný návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým matka žiadala uložiť starým rodičom povinnosť zdržať sa výkonu práva styku s maloletým F. T., nar. XX.XX.XXXX až do právoplatného skončenia konania o zrušení styku starých rodičov s maloletým. Návrh na matka odôvodnila tým, že potom ako sa začal realizovať na základe súdneho rozhodnutia styk starých rodičov s maloletým dieťaťom v dňoch 11.03. až 13.03.2022 bolo matke zo strany ÚPSVaR oznámené, že stará matka podala na ÚPSVaR podnet - oznámenie o fyzickom týraní maloletého dieťaťa. Maloletý matke uviedol, že si stará matka všimla potom ako dieťa vyzliekla a fotila modrinu na nohe dieťaťa, maloletý nevedel, ako k danej modrine prišiel. Napriek tomu, ho počas celého víkendu stará matka opakovane dopytovala, či mu tú modrinu spôsobil Y. - súčasný manžel matky. Maloletý nakoniec starej matke povedal, že mu tú modrinu spôsobil Y., aby už mal pokoj. Stará matka vzala dieťa na vyšetrenie k lekárovi. Matke bolo na ÚPSVaR oznámené, že stará matka podala aj trestné oznámenie. Z dôvodu obavy matku o psychický stav maloletého dieťaťa v dôsledku traumatizujúceho konania starej matky, matka vyhľadala odbornú pomoc psychologičku pani C., psychologička na vstupnom vyšetrení dieťaťa matke uviedla, že nespozorovala žiadne známky fyzického násillia páchaného na maloletom. Matka kontaktovala Mgr. G. psychológa ÚPSVaR, ktorá po realizácii pohovoru s dieťaťom matke oznámila, že dieťa je pod silným tlakom, že dianie u starej matky ho traumatizovalo, a neodporúča aby matka maloletého odovzdala starým rodičom na styk, nakoľko si to ani maloletý neželá. Dieťa bolo nervózne z toho, že ho stará matka svojím nástojčivým správaním nútila povedať, že ho manžel matky bije. V dôsledku uvedeného matke povedal, že už nechce ísť k starým rodičom. Matka kontaktovala po pohovore starých rodičov a oznámila im, že dieťa v dôsledku

posledných udalostí už nechce ísť, na stará matka žiadosť matky ignorovala. Matka si je vedomá potreby dodržiavania súdneho rozhodnutia no proti maloletého a pri možnom ohrození jeho psychického zdravia sa snažila starým rodičom vysvetliť, že nie je vhodné, aby sa stretli. Starí rodičia si napriek tomu prišli dieťa vyzdvihnúť a keďže maloletý odmietol s nimi odísť bola privolaná policajná hliadka. Maloletý mal z policajtov strach, k starým rodičom odmietol ísť, styk sa nerealizoval. Matka má zato, že je v záujme psychického zdravia maloletého, aby za súčasnej situácie k starým rodičom nechodil, čo potvrdila aj psychologička ÚPSVaR, aby na neho nebol opätovne vyvíjaný tlak zo strany starej matky. Starí rodičia uprednostňujú svoje potreby a nezaujímajú sa o potreby a pocity maloletého. Uvedené skutočnosti predstavujú reálne ohrozenie zdravého a priaznivého vývoja maloletého a jeho duševného zdravia. Dieťa nie je žiadnym spôsobom v rodine matky fyzicky týrané. Styk starých rodičov s maloletým nemôže byť záujmom vyšším ako je zdravie maloletého dieťaťa. Matka zdôraznila, že maloletý styk so starými rodičmi odmieta. (1)

Na pojednávanie stanovené na 20.06.2023 sa nedostavili starí rodičia a otec maloletého dieťaťa, ktorí svoju neúčast' na pojednávaní ospravedlnili a súhlasili, aby súd prejednal a rozhodol vec bez ich prítomnosti. Podľa ustanovenia §31 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len CMP) súd pokračoval v konaní bez prítomnosti navrhovateľa a otca maloletého dieťaťa . (2)

Matka vypočutá ako účastníčka konania na pojednávaní uviedla, že sa v plnom rozsahu pridrižava písomne podaného návrhu, kde podrobne uviedla dôvody, pre ktoré žiadala súd, aby zrušil rozhodnutie o úprave styku maloletého so starými rodičmi. Uviedla, že celá táto situácia veľmi negatívne ovplyvnila maloletého F., dôvod pre ktorý maloletý odmietol ísť k starým rodičom bola skutočnosť, že ho prinútili povedať nepravdu, z čoho potom vyplývalo, že nielen ona a jej partner ale aj maloletý musel absolvovať množstvo výsluchov, psychologických vyšetrení. Pokiaľ maloletý odmietol ísť na styk so starými rodičmi, tí do toho zaangažovali políciu, maloletý to vnímal tak, že starí rodičia na neho zavolali políciu a potom z toho vyplynula obava chodiť k starým rodičom a stretávať sa s nimi. Z jej pohľadu správanie starej matky bolo problematické už v čase jej rozchodu s otcom dieťaťa, keď ju opakovanne atakovala ako matku v prítomnosti dieťaťa napr. pri odovzdávaní dieťaťa pri styku, kedy bola pri odovzdávaní a preberaní dieťaťa vždy prítomná. Jej správanie voči nej maloletý veľmi zle znášal. Aj toto prispelo k tomu, že odmietal stretnutia so starými rodičmi. Ani nariadená mediácia neprispela k stabilizácii v rodine, starí rodičia odmietli spoločné stretnutie, odmietli pokračovať v mediácii cez ÚPSVaR. Zdôraznila, že ona bola otvorená tejto možnosti v záujme maloletého dieťaťa. Aktuálne situácia je taká, že maloletý sa so starými rodičmi nestretáva vôbec, nie je s nimi v žiadnom kontakte. Odmieta sa s nimi stretávať aj v prítomnosti otca. Dokonca jedno stretnutie, ktoré sa realizovalo počas styku s otcom, kedy maloletý nevedel, že sa dostavia aj starí rodičia, malo na maloletého negatívny dopad, prestal veriť aj otcovi. Aktuálne sa s otcom stretáva každú druhú sobotu a niekedy aj v nedeľu. Jedná sa o niekoľkohodinové stretnutia. Otec navrhoval kontakt aj u neho v ČR, kde otec žije, čo dieťa odmietlo práve z dôvodu, že by tam mohli byť aj starí rodičia. Styk s otcom neodmieta, chce ho však realizovať bez prítomnosti starých rodičov. Dieťa opakovanne aj motivovala aspoň videohovorom so starými rodičmi, aj to maloletý odmieta. Situácia na maloletého vplývala nepriaznivo, začal mať problémy v škole, vyžadoval psychologickú intervenciu, v ktorej pokračuje aj v súčasnosti. Podľa vyjadrenia psychológa sa potrebuje maloletý citovo stabilizovať. Celá situácia nepriaznivo vplýva už aj na jej maloletú dcéru, ktorá tiež začala vnímať F. problémy, cíti jeho nervozitu. Je pravdou, že aj z jej strany bolo podané trestné oznámenie na starých rodičov. Bolo to však až potom ako opakovanne nerešpektovali želanie maloletého, ktorý odmietal kontakt s nimi a v jej bydlisku sa neprimerane dožadovali stretnutia s maloletým. (3)

Kolízny opatrovník na pojednávaní uviedol, že považuje návrh matky za dôvodný, nakoľko maloleté dieťa úplne odmieta kontakt so starými rodičmi a je v situácii kedy už dochádza k strate psychickej pohody maloletého, čo môže mať pre neho nepriaznivý vplyv. (4)

Otec predložil súdu písomné vyjadrenie k návrhu zo dňa 12.05.2022 v ktorom uviedol, že návrh považuje za účelovo napísaný, plný nepravd a zavádzajúcich vyjadrení, ktoré nie sú nijako podložené. Nesúhlasí s tým, aby bolo zamedzené styku maloletého so starými rodičmi. Dieťa má rado starých rodičov a nedokáže na tom zmeniť nič ani jeho preukázateľné manipulovanie matkou a jej súčasným partnerom. (5)

Starí rodičia s k návrhu písomne vyjadrili dňa XX.XX.XXXX a uviedli, že matka vo svojom podaní uviedla množstvo fabulácií, návrh považujú sa osobnú pomstu matky voči nim, z dôvodu, že podali trestné

oznámenie pre podozrenie zo spáchania trestného činu týrania blízkej a zverenej osoby. Oznámenie podali starí rodičia po zrelej úvahe, sledujúc výlučne najlepší záujem maloletého dieťaťa aj na základe vyjadrenia samotného dieťaťa. Zmeny v správaní dieťaťa modriny ako aj ďalšie príznaky starí rodičia pozorovali už dávnejšie v roku 2019 aj v roku 2021, kedy dieťa k pôvodu modrín odpovedalo vyháňavo. Po rozhodnutí súdu sa prvý kontakt realizoval 12.03.2022, kedy u F. zbadali modrinu dlhú 7 až 8 cm, ku ktorej sa dieťa vyjadrilo, že vznikla v dôsledku úderu veľkým plastovým obuvákom od nevlastného otca. Informovali o tom otca dieťaťa, navštívili lekára a následne podali trestné oznámenie. Majú zato, že podanie návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, chce matka zamedziť styku so starými rodičmi, aby zakryla realitu, v ktorej maloleté dieťa toho času žije a aby zabránila zisteniu ďalších súvisiacich okolností. Starí rodičia pozorovali rôzne príznaky u dieťaťa a tiky, ktoré nakoniec viedli k podozreniu, že vo vzťahu manžela matky k maloletému dieťaťu nie je všetko v poriadku, dochádza nielen k manipulácií dieťaťa, ale aj k psychickému a fyzickému násiliu. Nie je pravdou, že by sa mala stará matka dieťaťu vyhrážať "sociálkou" ak nepovie, že mu modrinu spôsobil Y.. Modrinu si stará matka všimla pri prezliekaní dieťaťa. Bola atypická. Počas návštevy sa dieťa starým rodičom po prvýkrát zverilo, že ho otčím bije rukou, vtedy neplače, ale keď ho zbije obuvákom alebo niečím dlhým vtedy ho to bolí a plače, a že to boli hrozné zážitky. Maloletý uviedol, že chce, aby to už prestalo, že keď bude Y. starý, nebude ho už biť, nebude mať takú silu. Keďže každý má oznamovaciu povinnosť, ak má dôvodné podozrenie, že dochádza k trestnému činu, starí rodičia tieto vyjadrenia dieťaťa nemohli ignorovať, kontaktovali ÚPSVaR a po jeho usmernení podali trestné oznámenie. Čo sa týka prítomnosti polície dňa 08.04.2022 situácia nebola taká dramatická ako popisuje matka, dieťa sa neustále pozeralo na matku, evidentne sa bálo vyjadriť svoj názor. Policajti mali uviesť, že dieťa aj chcelo ísť so starými rodičmi, no nechcelo klamať matku. Z tvrdení matky je pravdivá len skutočnosť, že dieťa má z návratu domov evidentne obavy, nie však z toho, ako trávil čas u starých rodičov, ale z toho, že v domácnosti matky zrejme cielene sú u dieťaťa vyvolávané výčitky svedomia, z toho, že sa u starých rodičov cíti dobre a teší sa k nim napriek tomu, že matka s návštevami nesúhlasí.

Dňa 16.06.2023 vo svojom písomnom vyjadrení starí rodičia uviedli, že otec ukončil prácu v Afrike a od júla 2023 bude pracovať na Slovensku, kde si zabezpečí aj ubytovanie. Keďže v rozsudku, ktorý bol upravený styk maloletého so starými rodičmi je obmedzenie spočívajúce v tom, že styk otca s maloletým dieťaťom má prednosť pre realizáciu maloletého so starými rodičmi a došlo k zmene pomerov v tom, že otec vzhľadom k zmene bydliska sa bude s dieťaťom pravidelne stretávať, teda zmenou pomerov na strane pomerov otca odpadla možnosť a zároveň aj potreba úpravy styku starých rodičov s maloletým, netrvajú na tom, aby styk upravený rozsudkom Okresného súdu Nitra 24P187/2020-97 zo dňa 27.05.2021 ostal upravený. Starí rodičia však zdôraznili, že odmietajú všetky nepravdivé tvrdenia matky uvedené v jej návrhu ako aj v jej ďalších písomných podaniach. (6)

Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom matky, oboznámením sa s obsahom návrhu zo dňa 22.04.2022 a s obsahom nasledujúcich listinných dôkazov: vyjadrenie starých rodičov zo dňa 13.05.2023, komunikácia starých rodičov a matky, lekárska správa predložili starí rodičia zo dňa 13.03.2022, vyjadrenie otca zo dňa 12.05.2022, uznesenie o začatí trestného stíhania zo dňa 11.05.2022, správa ÚPSVaR 20.05.2022, komunikácia - spisový materiál ÚPSVaR, správa 19.05.2022, správa PhDr. Q. zo dňa 25.11.2022 a zo dňa 12.06.2023, znalecký posudok PhDr. R., správa z mediálneho konania, oznámenie starých rodičov zo dňa 16.06.2023, správa z pohovoru s dieťaťom zo dňa 16.06.2023, pripojený spis Okresného súdu Nitra 24P/187/2020 a z neho rozsudok 27.05.2021 a zistil tento skutočný a právny stav: (7)

Rozsudkom Okresného súdu Nitra 24P/187/2020-97 zo dňa 27.05.2021 bol upravený styk starých rodičov s maloletým F. T., nar. XX.XX.XXXX tak, že títo sú oprávnení stretávať sa s maloletým počas bežného roka vždy v párnom týždni prvý víkend v mesiaci v čase od piatka od 15:15 hod. do nasledujúcej nedele do 19:00 hod. a počas letných školských prázdnin každý rok od 8.7. od 10:00 hod. do 14.7. do 19:00 hod. a súd uložil obmedzenie starým rodičom realizovať styk s maloletým F. v prípade ak tento bude realizovať otec maloletého dieťaťa, ktorého realizácia styku s maloletým má prednosť pred realizáciou styku starých rodičov s maloletým. Krajský súd v Nitre po odvolaní matky rozsudkom 5CoP/31/2021-145 zo dňa 10.11.2021 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie. (8)

Okresný súd Nitra uznesením 13P/110/2022-126 zo dňa 26.05.2022 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým starým rodičom uložil, aby sa zdržali práva výkonu styku s maloletým F. T. upravenému v rozsudku Okresného súdu Nitra 24P/187/2020-97 zo dňa 27.05.2021 až do právoplatného skončenia tohto konania.

Krajský súd v Nitre uznesením 12CoP/44/2022-197 zo dňa 27.09.2022 uznesenie súdu I. inštancie potvrdil. (9)

Na základe rozsudku o úprave styku maloletého so starými rodičmi sa zrealizovalo jedno stretnutie a to v dňoch 11.03.2022 až 13.03.2022. Odvtedy sa kontakty resp. osobný styk na základe súdneho rozhodnutia starých rodičov s maloletým nerealizuje. (10)

Maloletý F. T. bol vypočutý prostredníctvom kolízneho opatrovníka dňa XX.X.XXXX, kedy rozprával spontánne o tom, kde žije, kde chodí do školy, s kým žije v spoločnej domácnosti, na otázku, či si s Y. rozumie, F. uviedol, že ho má rád, nikdy mu neublížil, iba ho niekedy "capne" po pleci, keď neposlúcha. On sa doma cíti dobre. O otcovi vie, že pracuje v zahraničí, je s ním len občas, niekedy si zatelefonujú. Na otázku, či navštevuje starých rodičov v Trnave uviedol, že do Trnavy chodí, veľmi tam nechce chodiť, má ich rád, ale stále mu babina niečo rozpráva, pýta sa ho na maminu a Y., dva dni ho presviedčala, že aby povedal od koho má modriny. Babina nemá rada maminu a Y.. Maloletý uviedol, že modriny si urobil v škole, buchol sa o zelenú tyč, bola tam celá trieda.

Dňa 12.06.2023 bol opakovane vypočutý a uviedol, že sa nechce stretávať so svojimi starými rodičmi. S otcom sa stretávať chce, ale ak tam príde babka a dedko, chce ísť radšej domov. Nechce s nimi komunikovať ani cez telefón ani iným spôsobom. Počas pohovoru bolo zrejmé, že komunikácia ho zaťažuje, je mu nepríjemné sa k tomu stále vyjadrovať, a vykazoval neverbálne prejavy odmietania krútením hlavy a súchaním si uší opakujúc, že nepripúšťa aktuálne žiadnu alternatívu v prípade stretávania sa so starými rodičmi. Kolízny opatrovník konštatoval, že aktuálne dochádza ku strate psychickej pohody maloletého dieťaťa a návrh na zrušenie jeho styku so starými rodičmi je dôvodný a v záujme maloletého dieťaťa, aby bol zachovaný jeho zdravý, duševný, psychický a sociálny vývin. (11)

V r. 2022 s rodinou pracoval Referát poradensko-psychologických služieb Nitra (ďalej len RPPS) zo správy, ktorá bola súdu predložená, súd zistil, že kontakt s RPPS iniciovala matka, ktorá popisovala správanie sa starých rodičov vo vzťahu k dieťaťu ako aj k nej, situáciu vníma ako enormne zaťažujúcu so stúpajúcou sa tendenciou, popísala správanie sa starej matky vo vzťahu k dieťaťu ako aj správanie dieťaťa po príchode z domácnosti starých rodičov (obdobne ako v návrhu na nariadenia neodkladného opatrenia). Realizovalo sa spoločné stretnutie s matkou a jej manželom, dieťa bolo uvoľnené, prirodzené. Z vyjadrenia maloletého sa javí, že sa identifikuje s postavou otčima, dieťa uviedlo, potom ako starej matke a starému otcovi pri "oznámkovaní rodiny" udelilo trojku a štvorku, uviedlo, že babka robí za neho veci, ktoré on už dávno vie, s dedkom sa hádajú. Babka ho núti hovoriť, že ho Y. zbil. Nepáči sa mu, že spáva so starými rodičmi. Maloletý sa ďalej vyjadril, že k starým rodičom už chodiť nechce, lebo chce chrániť matku. Vie o tom, že mamu a Y. vláčia po súdoch. Babka mu povedala, že chce, aby ho mamine zobrala "sociálka". Starých rodičov aktuálne úplne odmieta. Stretávať sa chce len s otcom, aby chodili na výlety. Pohovor s dieťaťom zopakoval psychológ ÚPSVaR po víkend, ktorý strávil s otcom. Maloletý uviedol, že ho otec vzal k starým rodičom, kde aj prespal, otcovi povedal, že k starým rodičom ísť nechce. Ten ho motivoval, aby to skúsil, ak sa bude cítiť zle, odvezie ho k matke. V domácnosti starých rodičov maloletý otcovi povedal, že chce ísť domov, načo otec nereagoval. Maloletý sa počas druhého rozhovoru prejavoval značne odlišne ako počas prvého stretnutia. Nebol spontánny a otvorený rozhovoru, vyjadroval sa, že už sem chodiť nechce a chce ísť domov. Z realizácie projektívnej techniky nedokončených viet vyplynulo, že matku vníma ako primárnu vzťahovú osobu. Stretnutie s otcom maloletého a starými rodičmi sa ukázalo, že celú situáciu vnímajú odlišne. Rodina prezentovala úprimný záujem o maloletého, uviedli, že vnímajú odmietanie maloletého, ktoré si ale nedokážu vysvetliť, pretože prišlo zo dňa na deň. Podľa nich dochádza k negatívnemu ovplyvňovaniu maloletého dieťaťa zo strany matky a jeho otčima. Pri poslednom kontakte otca s dieťaťom, ktorý sa realizoval v domácnosti starých rodičov, maloletý povedal, že u nich chce zostať spať, ale sklame mamu, s ktorou sa inak dohodol. Starí rodičia nechcú prerušiť kontakt s maloletým dieťaťom, pretože sa obávajú pretrhnutia väzby a ešte väčšieho ovplyvnenia maloletého zo strany matky a otčima. Psychologička RPPS v závere uviedla, že starí rodičia sa nechceli zúčastniť spoločného stretnutia s matkou, nakoľko je to pre nich psychicky náročné, odmietli realizovať odpozorovanie väzby s maloletým, obávajú sa, že by jeho vyjadrenie bolo negatívne ovplyvnené a skreslené. Vyjadrením matky aj starých rodičov je zrejmé, že je pre nich dôležité dobro dieťaťa. Maloletý však tým, že cíti vzájomnú tenziu, sa môže prirodzene stavať do koalície s tým členom rodiny, s ktorým sa aktuálne nachádza. Jeho výpovede môžu byť skreslené, čo si ale rodina medzi sebou neoveruje a nevykomunikuje. Pre dieťa je pozitívne, ak má pri sebe viac vzťahových osôb, v tomto prípade aj starých rodičov. Nemenej podstatný je ale aj prezentovaný vzájomný vzťah

medzi rodinou matky a rodinou otca, ktorý dieťa ovplyvňuje v jeho postojoch a vnímaní daných osôb. Dlhodobým neriešeným konfliktom si obe strany osvojili skeptický postoj k zmene. (12)

Za súhlasu účastníkov konania bola rodina zapojená v 01/2023 do mediácie, ktorá sa realizovala do 04/2023 u mediátorky Mgr. H. A., ktorá však nebola úspešná resp. nebol naplnený cieľ mediácie a to úprava vzájomná vzťahov medzi príbuznými v rodine maloletého dieťaťa a nedošlo k uzatvoreniu dohody medzi účastníkmi mediáčného procesu. Spoločné stretnutie napriek opakovanej žiadosti mediátora sa neuskutočnilo, mediačnú dohodu sa nepodarilo uzavrieť. (13)

Uznesením Okresného riaditeľstva PZ v Nitre odbor kriminálnej polície ČVS: ORP-398/1VYS-NR-2022 zo dňa 11.05.2022 bolo začaté trestné stíhanie vo veci zločinu týranie blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 odsek 1 písm. a) a odsek 3 písm. d) Trestného zákona na základe podnetu resp. podania starých rodičov z dôvodu, že neznámy páchatel mal spôsobiť opakované fyzické utrpenie maloletému F. T.. Trestné konanie doposiaľ nie je skončené. V konaní bol vypracovaný znalecký posudok zo dňa 14.11.2022 na maloletého F. T., v ktorom znalec z odboru a odvetvia klinická psychológia detí, klinická psychológia dospelých a poradenská psychológia PhDr. K. R. uviedol, že špecifická psychologická vierohodnosť u maloletého je zachovaná, na základe psychologického vyšetrenia sa nejedná u poškodeného zo psychologického hľadiska o týranú osobu, vyšetrenie nenasvedčuje tomu, že by maloletý mohol trpieť psychickými poruchami v zmysle choroby a správanie sa obvineného k maloletému maloletý nevnímal a nepociťoval ako niečo nepríjemné, či psychicky zraňujúce. Nevyvolalo u neho stres alebo strach a nezanechalo na psychické maloletého nejaké následky. (14)

Podľa § 25 ods. 1 Zákona o rodine č. 36/2005 Z. z., rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode. (15)

Podľa § 25 ods. 2 Zákona o rodine, ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť. (16)

Podľa § 25 ods. 3 Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd obmedzí styk maloletého dieťaťa s rodičom alebo ho zakáže. (17)

Podľa § 25 ods. 5 Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia odsekov 1 až 4 sa použijú primerane. (18)

Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. (19)

Podľa § 55 CMP, súd môže náhradu trov konania priznať aj vtedy, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé. (20)

Maloleté deti majú právo nielen na zachovanie vzťahu so svojimi rodičmi, ale aj právo na zachovanie svojej totožnosti a rodinných záväzkov v súlade so zákonom (článok 8 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa). Zároveň Dohovor o právach dieťaťa uznáva aj zodpovednosť členov širšej rodiny dieťaťa pri zabezpečení orientácie dieťaťa a jeho usmerňovaní v súlade s jeho rozvíjajúcimi sa schopnosťami (článok 5). Súd môže upraviť stretávanie blízkych osôb dieťaťa s dieťaťom pri splnení dvoch podmienok: je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a vyžadujú si to pomery v rodine. V prípade, ak tieto podmienky splnené nie sú, styk s maloletého a blízkych osôb (aj starých rodičov) sa neupraví resp. ak už bol súdom upravený, súd rozsudok o úprave styku zruší. (21)

Na základe vykonaného dokazovania dospel súd k záveru, že aktuálne nie sú splnené zákonné podmienky pre úpravu styku starých rodičov s maloletým dieťaťom. V tomto prípade už nie je potrebné a žiadúce, aby bol súdom upravený aj styk starých rodičov s maloletým dieťaťom - pomery v rodine maloletého to nevyžadujú. Starí rodičia aktuálne už nežiadajú, aby sa realizoval ich styk s maloletým upravený rozsudkom Okresného súdu Nitra 24P/187/2020-97 zo dňa 27.05.2021 (z dôvodov uvedených vo svojom písomnom vyjadrení zo dňa 16.06.2023). Maloletý F. v súčasnosti akýkoľvek kontakt so

starými rodičmi odmieta, situácia v rodine je pre neho extrémne zaťažujúca a z hľadiska zdravého vývinu dieťaťa predstavuje pretrvávanie tohto stavu reálnu hrozbu pre zdravý vývin dieťaťa (dieťa od r. 2022 absolvovalo psychologickú intervenciu na základe odporúčania pediatra u PhDr. PaedDr. Q.). Vzťahy v rodine maloletého F., vzťah starých rodičov zo strany otca dieťaťa a matky sa nepodarilo stabilizovať na úrovni rešpektovania úlohy a postavenia každého z nich v živote dieťaťa. Konfliktne situácie, vzájomná nedôvera až nevraživosť, vzájomné obviňovania pre nedostatočnú starostlivosť o dieťa, pochybnosti vyúsťujúce až do trestných podaní, výrazne negatívne vplyvajú na maloleté dieťa. Ani odbornou pomocou Referátu poradensko- psychologických služieb UPSVaR Nitra ani zapojením rodiny do mediácie nenastala zmena vo vzájomnom prístupe rodinných príslušníkov a zmena v ich vzťahoch. Súd preto rešpektujúc princíp najlepšieho záujmu dieťaťa a práva dieťaťa na rešpektovanie jeho názoru, pri nesplnení zákonných predpokladov na úpravu styku maloletého dieťaťa so starými rodičmi, zrušil rozsudok, ktorým bol styk starých rodičov T. s maloletým F. T. upravený. (22)

Matka prostredníctvom svojej právnej zástupkyne žiadala doplniť dokazovanie výsluchom svedka - partnera matky, súd tento návrh zamietol, nakoľko ho nepovažoval vzhľadom k priebehu súdneho konania za účelný a hospodárny (nebolo potrebné preukazovať ako vplyva situácia resp. vývoj vzťahov v rodine dieťaťa na partnera matky a ich dieťaťa príp. ako svedok vníma prežívanie maloletého F. v súvislosti so stykom so starými rodičmi, keď bolo zrejmé, že starí rodičia na súdnej úprave styku netrvali). (23)

O trovách konania súd rozhodol tak, že nárok na ich náhradu v zmysle ustanovenia § 52 CMP žiadnemu z účastníkov nepriznal. Matka žiadala súd, aby jej priznal nárok na náhradu trov konania. Svoj návrh odôvodnila tým, že nakoľko je aktuálne na rodičovskej dovolenke, výdavky na právne zastúpenie, ktoré mala, výrazne zasiahli do jej rozpočtu aj napriek tomu, že je jej manžel zamestnaný a toto konanie bolo vyvolané správaním sa starých rodičov v tom smere, že bola nútená tento návrh podať. V mimosporových konaniach platí zásada upravená v § 52 CMP, že žiadny z účastníkov nárok na náhradu trov konania, ktoré si v konaní platil nemá, každý z účastníkov si teda znáša svoje trovy konania sám. Zákon však z uvedenej zásady pripúšťa výnimky stanovené v ustanovení § 53 až § 56 CMP. Materiálny korektív spravodlivého požadovania náhrady trov konania je obsiahnutý v ustanovení § 55 CMP. Súd konštatuje, že ekonomické dôvody na strane matky a ani skutočnosť, že žiadala súd zrušiť rozhodnutie o úprave styku so starými rodičmi a jej dieťaťa za okolností, kedy začalo dieťaťo odmietať kontakt so starými rodičmi po podaní trestného oznámenia starých rodičov na partnera matky pre podozrenie z páchania násilia na dieťati (obava starých rodičov o zabezpečovanie riadnej starostlivosti o maloleté dieťa) nie sú okolnosťami pre aplikáciu ustanovenia § 55 CMP, ktoré súd použije len vo výnimočných prípadoch. V danom prípade má súd za to, že súčasná situácia v rodine maloletého dieťaťa je zapríčinená vzájomným negatívnym nastavením rodinných príslušníkov dieťaťa a ich vzájomným nerešpektovaním sa, a preto súd považuje za spravodlivé, aby si každý z účastníkov konania znášal svoje trovy sám. (24)

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje. Podľa § 363 CSP v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 62 ods. 1 CMP odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštalácie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.